

ATATÜRK'ÜN BARIŞ VE EVRENSELLİK ANLAYIŞI

Bilgelik Güneşi · 1999 ·
Derneği

İnsanlık Güneşi · 1999 ·
Vakfı

İnsanlık Üniversitesi Yayınları

Ankara - 2023

Bilgelik Güneşi Derneği - İnsanlık Güneşi Vakfı

İnsanlık Güneşi Vakfı Yayınevi

İnsanlık Üniversitesi Yayınları

Atatürk'ün Sözleri Kitapçık Serisi - **02**

Bireysel ve Toplumsal Gelişim Dizisi

ATATÜRK'ÜN BARIŞ VE EVRENSELLİK ANLAYIŞI

Bu kitapçık serisi 'Atatürk'ü Anlama ve Anlatma Atölyemiz' tarafından çalışmalarımızda kullanılmak üzere hazırlanmıştır.

Ücretsizdir.

Editörlük : İnsanlık Güneşi Vakfı Editör Ekibi

Mizanpaj : AYDİLİ Reklam Ajansı Matbaa Ltd. Şti.
Şermin Beşir - 0.312.221 06 38

Baskı : AYDİLİ Rek. Ajansı Matbaa Ltd. Şti.
Temmuz 2023

İletişim : İnsanlık Güneşi Vakfı
DöGol Caddesi, 5/2, 06570, Anadolu Meydanı,
Çankaya/ANKARA, 0.312.223 41 86
insanligunesi@insanligunesi.org.tr
www.insanligunesi.org.tr

Bu kitapçıkta kullanılan sözler Gazi Mustafa Kemal ATATÜRK'e aittir. Şüphesiz ki Türk Milletine ve tüm insanlığa yol gösterici ve ilham kaynağıdır.

SUNUŞ

1999 - 2004 yılları arasında Atamızın barışı tanımlayan, barış kültürünü pekiştiren ve evrensel düşünceyi yansıtan sözleri, 'Atatürk'ün Sözleri Kitapçık Serisi-02' olarak hazırlanmıştır.

Bilgelik Güneşi Derneği ve İnsanlık Güneşi Vakfı, 2023 yılının Cumhuriyetimizin 100. Yılı olması sebebiyle '**Gazi Mustafa Kemal ATATÜRK'ün Manevi Mirasını İdrak Etmek**' temasıyla **100. YIL ETKİNLİK PROGRAMI** kapsamında çeşitli etkinlikler düzenlemiştir. Bu etkinliklerden biri de bu seri kitapçıkların güncellenerek yeniden çoğaltılmasıdır. Çeşitli kaynaklardan yararlanılarak yapılan bu çalışmada seçilen her bir sözün altında alındığı kaynak belirtilmiştir.

Bu çalışmayı yaparken; '**yurt ve dünya barışına katkı sağlamak üzere toplumun geleceğinden ve gelişiminden kendini sorumlu tutan 'yüksek ideal sahibi' bireyler, toplumsal öncüler yetiştirme**' sorumluluğu ve '**mutlu bir dünya için, mutlu ve örnek bir Türkiye**' düşü temel motivasyonumuz,

"Birliğe doğru yürüyüş, barışa doğru yürüyüştür" sözü esin kaynağımızdır.

Dünyanın gereksinim duyduğu barış'a ulaşmanın yolu, insanların bu konudaki bilinçlenmesine bağlıdır. Barış konusunda bilinçlenmiş topluluklar arasında iletişim, uzlaşma kültürü ve birlik oluşturma anlayışı barışa giden yolda en önemli adımlardandır.

Atatürk'ün "**yurtta barış, dünyada barış**" ölküsünü paylaşılır ve yaşanır kılmak için '**evrensel anlayışı**' anlamak ve paylaşmak dileğiyle.

Bilgelik Güneşi Derneği - İnsanlık Güneşi Vakfı

"Yurtta barış,
dünyada barış.
için çalışıyoruz"

(İnan, Arı, Düşünceleriyle Atatürk, Türk Tarih Kurumu Yayınları, 3. Baskı, 1999, s.315)

*Atatürk'ün
Evrensellik, Barış
ile ilgili özdeyişleri*

“ Bütün insanlar bir sosyal vücudun organlarıdır. Bu sebeple birbirine bağlıdır. ”

(İnan, A.Afet, Medeni Bilgiler ve M. Kemal Atatürk'ün El Yazıları, Türk Tarih Kurumu, 4.Baskı, 2020, s.522)

“ İnsan mensup olduğu milletin varlığını ve mutluluğunu düşündüğu kadar bütün dünya milletlerinin huzur ve refahını düşünmeli ve kendi milletinin mutluluğuna ne kadar kıymet veriyorsa bütün dünya milletlerinin mutluluğuna hizmet etmeye elinden geldiği kadar çalışmalıdır. ”

(Kocatürk, Utkan, Atatürk'ün Fikir ve Düşünceleri, 1984, s.327)

“ Coğrafi durumları
ne olursa olsun,
milletler birbirine birçok
bağlarla bağılıdırlar. ”

(Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri, Cilt 3, Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü Yayınları, 1961, s.98)

“ Milletler aynı apartmanın değişik dairelerini işgal eden ailelere benzerler. Eğer bir apartman, sakinlerinden bazıları tarafından ateşe verilirse, diğerlerinin yangının etkisinden kurtulmasına imkan yoktur. ”

(Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri, Cilt 3, Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü Yayınları, 1961, s.98)

“ Herkes kendi için yerine,
herkes herkes için. Bu düşünce,
sosyaldır, millidir. Geniş ve
yüksek anlamı ile insancıldır. ”

(Kocatürk, Utkan, Atatürk'ün Fikir ve Düşünceleri, 1984, s.206)

““ Dünya milletlerinin mutluluğuna çalışmak, diğer bir yoldan kendi huzur ve mutluluğunu temine çalışmak demektir. Dünyada ve dünya milletleri arasında huzur, anlaşma ve iyi geçim olmazsa, bir millet kendi kendisi için ne yaparsa yapsın huzurdan yoksundur. Onun için ben, sevdiklerime şunu tavsiye ederim: Milletleri yönetenler doğal olarak öncelikle kendi milletinin varlığı ve mutluluğunun gerçekleştiricisi olmak isterler. Fakat aynı zamanda bütün milletler için aynı şeyi istemek lazımdır. Bütün dünya olayları, bize, bunu açıktan açığa ispat eder. En uzakta zannettiğimiz bir olayın bize bir gün etki etmeyeceğini bilemeyiz. Bunun için insanlığın hepsini bir vücut ve bir milleti, bunun organı saymak gerekir. Bir vücudun parmağının ucundaki acıdan diğer bütün organlar etkilenir... İşte bu düşünüş, insanları, milletleri ve hükümetleri bencillikten kurtarır. Bencillik kişisel olsun, milli olsun daima kötü olarak kabul edilmelidir. ””

(Kocatürk, Utkan, Atatürk'ün Fikir ve Düşünceleri, 1984, s.328)

“ Türkler bütün medeni milletlerin dostlarıdır. Memleketler çeşitlidir, ama medeniyet birdir ve bir milletin ilerlemesi için de bu biricik medeniyete iştirak etmesi lazımdır. ”

(Kocatürk, Utkan, Atatürk'ün Fikir ve Düşünceleri, 1984, s.70)

“ Dış işlerinde dürüst ve açık olan siyasetimiz özellikle barış fikrine dayalıdır. Uluslararası herhangi bir meselemizi barışçı yollarla çözümlenmeyi aramak, bizim çıkar ve anlayışımıza uyan bir yoldur. Bu yol dışında bir teklif karşısında kalmamak içindir ki güvenlik prensibine, onun vasıtalarına çok önem veriyoruz. Uluslararası barış havasının korunması için Türkiye Cumhuriyeti yapabileceği herhangi bir hizmetten geri kalmayacaktır. ”

(Kocatürk, Utkan, Atatürk'ün Fikir ve Düşünceleri, 1984, s.315)

“ Gerçi bize milliyetçi derler,
ama biz öyle milliyetçileriz ki,
bizimle işbirliği eden bütün
milletlere hürmet ve riayet ederiz.
Onların milliyetlerinin bütün
icaplarını tanırız. ”

(Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri, Cilt 1, Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü Yayınları, 1981, s.101)

“ Komşuları ile ve bütün devletlerle iyi geçinmek, Türkiye siyasetinin esasıdır. ”

(Kocatürk, Utkan, Atatürk'ün Fikir ve Düşünceleri, 1984, s.314)

“ Türkiye'nin güvenliğini
gaye tutan, hiçbir milletin
aleyhinde olmayan bir barış
istikameti, bizim daima
ilkemiz olacaktır. ”

(Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri, Cilt 1, Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü Yayınları, 1981, s.370)

“ Türkiye Cumhuriyeti'nin en köklü ilkelerinden biri olan yurttta barış, dünyada barışın amacı, insanlığın ve uygarlığın refah ve ilerlemesinde en temelli yaptırıcı olsa gerektir. Buna elimizden geldiği kadar hizmet etmiş ve etmekte bulunmuş olmak bizim için övünmeye dayanak olmaktadır. ”

(İnan, Arı, Düşünceleriyle Atatürk, Türk Tarih Kurumu Yayınları, 3. Baskı, 1999, s.315)

“ Biz milletlerarası münasebetlerde karşılıklı emniyet ve riayeti hedef tutan açık ve samimi politikanın en ateşli taraftarıyız. ”

(Baydar, Mustafa, Atatürk Diyor ki, Varlık Yayınları, 11. Basım, 1998, s.157)

“ Kendimiz için bütün lazım gelen şeyleri düşüneceğiz ve icabında yapacağız, fakat bundan sonra bütün dünya ile alakadar olacağız. ”

(Baydar, Mustafa, Atatürk Diyor ki, Varlık Yayınları, 11. Basım, 1998, s.159)

“ İnsanlar ve insanlardan mürekkep topluluklar herşeyden önce bütün fertleriyle salim bir zihniyete sahip olmalıdırlar. ”

(Baydar, Mustafa, Atatürk Diyor ki, Varlık Yayınları, 11. Basım, 1998, s.159)

“ Karşılıklı emniyet ve
selamet bütün dünya
milletlerinin temenni eylemesi
lazım olan bir saadet esasıdır. ”

(İnan, Afet, Atatürk Hakkında Hatıralar ve Belgeler, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 8. Baskı, 2009, s.39)

“ Türk kadınının dünya kadınlığına elini vererek dünyanın barış ve güveni için çalışacağına emin olabilirsiniz.”

(Kocatürk, Utkan, Atatürk'ün Fikir ve Düşünceleri, 1984, s.99)

“Dünya birliğe doğru yürümektedir; insanlar arasında sınıf, derece, ahlak, elbise, din, ölçü farkı gittikçe azalmaktadır... Birliğe doğru yürüyüş, barışa doğru da yürüyüş demektir.”

(Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı Yayınları, Atatürkçülük 3.Kitap, 1984, s.116)

“ Medeniyet için ve milletlerin mutluluğu ve refahı için en gerekli olan barışın sürekli olarak yerleşmesinde ilk ve en önemli şart, milletlerin hiç olmazsa barışı koruma fikrinde, samimi olarak birleşmesidir.

”

(Kocatürk, Utkan, Atatürk'ün Fikir ve Düşünceleri, 1984, s.315)

“ Barış, milletleri refah ve mutluluğa eriştiren en iyi yoldur. Fakat bu kavram, bir defa ele geçirilince devamlı bir dikkat ve özen ve her milletin ayrı ayrı hazırlığını ister. ”

(Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı Yayınları, Atatürkçülük 1.Kitap, 1988, s.377)

“ Barış prensibi insanlığın ilerlemesiyle paralel olarak kuvvetlenmektedir. Harpten büyük zararlar görmüş milletlerin bu prensibe daha büyük sadakat ve samimiyetle bağlı olacakları doğaldır. Bu prensibin bütün devletlerce temel siyaset sayılmasıyla ki, medeniyet için milletlerin mutluluk ve refahı için en gerekli olan barış yerleşmiş olur. ”

(Kocatürk, Utkan, Atatürk'ün Fikir ve Düşünceleri, 1984, s.315)

“ Eğer devamlı barış isteniyorsa kitlelerin durumlarını iyileştirecek uluslararası tedbirler alınmalıdır. Tüm insanlığın refahı, açlık ve baskının yerine geçmelidir. Dünya vatandaşları kıskançlık, açgözlülük ve kinden uzaklaşacak şekilde eğitilmelidir. ”

(Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı Yayınları, Atatürkçülük 3.Kitap, 1984, s.125-126)

“ İnsanlığa yönelik düşünce eylemi er geç başarıya ulaşacaktır. O zaman dünya yüzünden ezen ve ezilen sözcükleri kalkacak, insanlık kendisine yakışan bir toplumsal yapıya mazhar olacaktır. ”

(Kocatürk, Utkan, Atatürk'ün Fikir ve Düşünceleri, 1984, s.324-325)

“ Kimi büyük yaratılıŒta olanlar vardır ki onlar yalnız bağlı oldukları topluma değil, bütün insanlığa karŒı kalplerini ve ruhlarını aynı tutarlar. ”

(Sayđı, Tarık, Milli Mücadelede Atatürk ile Claude Farrere'nin İzmit'i Ziyareti, Yalova Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı: 7, Ekim 2013 - Nisan 2014, s. 85.)

“ Artık insanlık kavramı,
vicdanlarımızı temizlemeye ve
duygularımızı yüceltmeye
yardım edecek kadar
yükselmiştir. ”

(Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı Yayınları, Atatürkçülük 3.Kitap, 1984, s.125)

“ İnsanları mutlu edeceğim diye onları birbirine boğazlatmak, insani olmayan ve son derece üzücü olan bir sistemdir. İnsanları mutlu edecek tek vasıta, onları birbirlerine yaklaştırarak, onlara birbirlerini sevdirek, karşılıklı maddi ve manevi ihtiyaçlarını karşılamaya yarayan hareket ve enerjidir. Dünya barışı içinde insanlığın gerçek mutluluğu, ancak bu yüksek ideal yolcularının çoğalması ve başarılı olmasıyla mümkün olacaktır. ”

(Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı Yayınları, Atatürkçülük 3.Kitap, 1984, s.125)

“ Bu memleketin toprakları üstünde kanlarını döken kahramanlar! Burada, bir dost vatanın toprağındasınız. Huzur ve rahat içinde uyuyunuz. Sizler, Mehmetçiklerle yan yana, koyun koyunasınız. Uzak diyarlardan evlâtlarını savaşa gönderen analar! Göz yaşlarınızı dindiriniz. Evlâtlarınız, bizim bağrımızdadır. Huzur içindedirler ve huzur içinde rahat rahat uyuyacaklardır. Onlar, bu toprakta canlarını verdikten sonra, artık bizim evlâtlarımız olmuşlardır. ”

(İğdemir, Uluğ, Atatürk ve Anzaklar, Yekta Ragıp Önen, Dünya gazetesi, 1978, s.6)

“ Evrenin - tek sebebe bağlanmayacak kadar - karmaşık bir yapısı olduğuna inanıyorum; benim prensibim, her olayı, kendi kanunları içinde incelemektir. Ama bunu yaparken hiçbir zaman ‘evreni’ ve ‘insanı’ gözden kaçırmam. Evrenle, insanla çatışan fikir yararlı olmaz. ”

(Bozdağ, İsmet, Atatürk'ün Evrensel Boyutları, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, 1988, s.33)

“ En büyük hakikatler ve ilerlemeler, fikirlerin serbest ortaya konması ve karşılıklı tartışılması ile ortaya çıkar ve yükselir. ”

(Fotoğraflarla Atatürk, Genel Kurmay Yayınları, 2. Basım, 2015, Ankara, s.193)

“ İnsanlığa yönelmiş fikir hareketi, er geç başarılı olacaktır. Bütün mazlum milletler, zalimleri bir gün yok edecek ve ortadan kaldıracaktır. O zaman dünya yüzünden zalim ve mazlum kelimeleri kalkacak, insanlık kendisine yakışan bir toplumsal duruma erişecektir. ”

(Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri, Cilt 2, Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü Yayınları, 1981, s.29)

“ Herkesin kendine göre bir zevki var: Kimi bahçe ile meşgul olmak, güzel çiçekler yetiştirmek ister; bazı insanlar da adam yetiştirmekten hoşlanır. Bahçesinde çiçek yetiştiren adam, çiçekten bir şey bekler mi? Adam yetiştiren adam da, çiçek yetiştirendeki duygularla hareket edebilmelidir. Ancak bu şekilde düşünen ve çalışan adamlardır ki, memleketlerine ve milletlerine ve bunların geleceğine faydalı olabilirler. Bir adam ki, memleketin ve milletin mutluluğunu düşünmekten daha çok kendini düşünür, o adamın değeri ikinci derecededir. Esas değeri kendine veren ve bağlı olduğu millet ve memleketi ancak kişiliği ile ayakta gören adamlar, milletlerinin mutluluğuna hizmet etmiş sayılmazlar. ”

(Ulus Gazetesi, 20.03.1937)

*Atatürk için
söylenenler*

“ Altıyüz yıllık imparatorluğun dış siyasetini iki yol takip ederdi: Ya savaş, ya idare-i maslahat... Atatürk devrimi, dış siyasetten bu iki kelimeyi de sildi. Bunun yerine, şu tek cümleyi kaydetti: Barış ve dostluk...”

Ziya Şakir (Atatürk, Büyük Şefin Hususi-Askeri-Siyasi Hayatı, 1938)

“Başlıca düşüncesi Türk ulusunun refah ve saadeti idi; fakat bunu savaş ve istilada değil; barış, güvenlik, ilerleme ve dostlukla aradı.”

İngiliz Büyükelçisi Sir Percy LORAINE (Ülkü, 1949, Sayı; 36)

“Bütün dünyaya meydan okumuştun. Halbuki hayranlıkla görüyoruz. Dünyada tek düşmanı yok! Bir mucizesi de budur. Belki de mucizelerinin en büyüğü bu...”

Vala NURETTİN (Akşam Gazetesi, 15.11.1938)

UNESCO, 1981 Yılı'nın Atatürk'ün Doğumunun 100. yılı olarak ilan edilmesinin gerekçesini şöyle açıklamıştır:

“ Atatürk uluslararası anlayış, işbirliği ve barış yolunda çaba göstermiş üstün kişi, UNESCO'nun yetki alanlarında yenilikler gerçekleştirmiş bir inkılapçı, sömürgecilik ve yayılmacılığa karşı savaşılan ilk önderlerden biri, insan haklarına saygılı, insanları ortak anlayışa ve devletleri dünya barışına teşvik eden, bütün yaşamı boyunca insanlar arasında renk, din, ırk ayırımı gözetmeyen, eşi olmayan devlet adamı ve Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusudur. ”

UNESCO, 1981 (<https://www.unesco.org.tr/Home/AnnouncementDetail/162>)

UNESCO 1978 yılında gerçekleştirilen 20. Genel Konferansında Anma ve Kutlama Yıldönümleri programına Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün Doğumunun 100. Yıldönümünü almıştır.

Bilgelik Güneşi · 1990 ·
Derneği

İnsanlık Güneşi · 1999 ·
Vakfı

DöGöl Caddesi, 5/2, 06570, Anadolu Meydanı, Çankaya/ANKARA, 0.312.223 41 86
eposta: insanligunesi@insanligunesi.org.tr

100 YIL

insanlık[®]
üniversitesi

www.insanligunesi.org.tr
www.insanlikuniversitesi.org.tr

www.bilgelikunesi.org.tr
podcast.insanligunesi.org.tr

